

ÅRET 2008 – EUROPA NOSTRA NORGE

1. ARRANGEMENTER FOR MEDLEMMENE

Åpent møte på KNS, Dronningen 12. februar

I tilknytning til årsmøtet for 2007 ble det arrangert åpent møte med tema

"Oslos byutvikling – grunn til bekymring?"

Møtet fulgte opp den debatten som hadde pågått en tid i pressen. Formannen innledet med en orientering om Europa Nostra, og ga en kort redegjørelse for Oslos historiske utvikling. Han nevnte byens europeiske forbilder, forholdet til fjorden, den gamle arkitektkonkurransen om havnefronten og de senere års utvikling sett i sammenheng med andre havnebyer.

Kunsthistoriker Eirik Bø presenterte modernismen i hovedstanden ved eksempler på både det som er revet og det som har overlevet og er rehabilitert. Han viste til funksjonalismens betydning for utviklingen av arkitekturen her i landet etter 1930 og minnet om at fargesettingen ikke bare var hvit, men ofte preget av sterke farger.

Journalist Lotte Sandberg stilte spørsmålet: **"Er byutvikling til salgs?"** og viste til andre europeiske byer der utbyggerne må følge strenge rammer fastlagt etter arkitektkonkurranser. Koordinator for Mangfoldsåret Bente Møller viste hvordan det er en kraftprestasjon å samle mennesker med ulik kulturell bakgrunn i **"Et positivt kulturelt fellesskap"**. Tidligere formann i KNS, Einar Moen, overleverte praktboken "Dronningen" til innlederne og formannen.

Årskongressen i Newcastle 11. 15. juni

Kongressens hovedtema var

"Bevaring av industriarkitektur".

Byen er utviklet fra en sterkt kull- og røkbelastet grå gruve- og industriby til en levende og vennlig kulturby med rik balnding av gammelt og nytt.

Møtene ble holdt i Gatesheads moderne markante kongressbygning (arkitekt James Sterling). De europeiske kulturbevaringspriser ble utdelt i katedralen i Durham, Englands betydeligste romanske kirkebygg (påbegynt år 1093). Eneste nordiske pris var medalje for restaureringen av Tapiola svømmeanlegg (tegnet av arkitekt Aarne Ervi og fullført i 1965).

Kongressen ble avsluttet med eksursjon til The Roman Wall og lunsj på Cragside lord Armstrongs hjem.

Som ekstra tilbud var det lagt opp til en flere dagers tur til spesielle og lite besøkte steder i Northumberland.

Kongressen i 2009 skal arrangeres i Palermo, Sicilia den 3. – 7. juli.

Åpent møte på Linderud, Oslo, 9. september

Professor emeritus Magne Brun presenterte temaet:

"Norsk hagekunst gjennom tusen år"

i forbindelse med hans utgivelse av en omfattende bok om temaet.

Møtet ble innledet med en hagevandring i Linderudparken som lagt på vei er bevart fra eiddommens "storhetstid". Det ble også en omvisning i hovedbygningens interiører.

Studieturer

Medlemmene tilbys en rekke interessante studieturer som arrangeres av Europa Nostra sentralt.

2. INTERNASJONALT SAMARBEIDE

Europa Nostra har i løpet av mer enn 40 års virksomhet blitt det ledende talerør for organisert samfunnsengasjement for **bevaring og styrking av kulturarven** i vår verdensdel og har utbygget gode arbeidskontakter med Europarådet, UNESCO, og flere EU institusjoner. Europa Nostra arbeider med prosjekter innen området "**truet kulturarv**" i bl.a. Kosovo, Balkan, Tyrkia, og Tyskland. Se også www.europanostra.org

Landskapsgruppens møter i i Haag 4. februar og Santander, Spania 7. – 9. september

Fra vår side deltok formannen. Møtet i Haag behandlet bla.a.:

Hvordan øke oppmerksomheten om "**Firenzekonvensjonen av 2000**" Den europeiske landskapskonvensjonen som ennå ikke er vedtatt av alle land

Å etablere samarbeide med andre grupper som arbeider for bærekraftig landskapsutvikling

Bevaring av kulturminner i kystlandskap

Øke oppmerksomheten om uvettig utbygging av vindmøller.

Møtet ble holdt i Santander i Spania og behandlet bla.a. situasjonen i *Valle del Nansa*, et omfattende område på 500 kvadratkilometer med fem dalfører og seks landsbyer med til sammen ca 3000 beboere som er preget av stillstand og stadig fraflytting. Fundacion Marcelino Botin demonstrerte problemer med gamle bygninger med manglende vedlikehold, gammel befolkning og sviktende næringsgrunnlag. Hvordan kan et slikt genuint – og ennå ikke "ødelagt" – landskap gis livgivende stimulans? Det er etablert et omfattende prosjekt med tidshorisont 10 år og som Europa Nostra støtter via spanske myndigheter.

Landskapsgruppen har satt i gang en prosess med sikte på å finne frem til og bevare **urskoger** og andre karakteristiske landskapsområder i Europa før det er for sent, noe som også er en utfordring i Norge.

Nordisk/baltisk møte i København 2. mai

Lederne for Europa Nostra i Norden og Balticum fikk under kyndig ledelse av kunsthistorikeren Claus Smidt – spesialtist innen arkitektur og arkitekturhistorie - se steder med markant gammel og moderne bebyggelse - med vellykket og dårlig tilpasning - og en byggetomt hvor et meget stort administrasjonshus er planlagt tett innpå historiske bygninger. Man var enig om å protestere mot denne hårdhendte utnyttelsen av en sårbar tomt. Det er sendt et offisielt brev fra Europa Nostra Danmark støttet av de nordiske søsterorganisasjonene.

Man reagerte på bygging av høyhus i historiske bysentra, og har med hell protestert mot et prosjekt i København.

Neste nordiske møte holdes i Oslo fredag 15. til søndag 17. mai 2009.

Europa Nostra og Øst-Europa

Sekretæren har sett det som en utfordring for Europa Nostra Norge å posisjonere seg i forbindelse med at det nå forhandles om fordeling av betydelige EØS-midler for perioden 2009-2014. Sekretæren har bl.a. deltatt i introduksjonsmøter for NGO-fondet i Ungarn, Romania og Bulgaria og mener å kunne konstatere at vår organisasjon vil kunne spille en rolle i gjennomføringen av viktige, langsiktige kulturprosjekter. Ikke minst kan det forhold at Europa Nostra Norge er et ledd i en alleuropeisk frivillig organisasjon med en formell posisjon i det europeiske kulturbyråkratiet gjøre det aktuelt å trekke oss inn i enkelte prosjekter.

Sekretæren har sett nærmere på de formelle tiltak som Europa Nostra Norge bør gjennomføre for å kunne spille en slik rolle. I et konkret prosjekt i Cluj i Romania måtte imidlertid Europa Nostra Norge utelukkes på grunn av at vi ikke er formelt registrert i Foretaksregisteret i Norge. Dette har styret tatt skritt til å rette opp.

Engasjementer som det her er tale om vil kreve en innsats som forutsetter at det gis dekning for arbeid og økonomiske utlegg. Det forutsettes altså at prosjektfinansiering gir handlingsrom for deltagende organisasjoner og personer.

3. STYRET I EUROPA NOSTRA NORGE

Oppsummering av viktige saksonråder

- **Vindmøller** og landskapsvern, betydningen av offentlig kontroll etter fastlagte prinsipper ved planer om etablering av vindmølleparker. Det er sendt brev til Miljøverndepartementet. Saken ble fulgt opp på kongressen i Newcastle.
- Samarbeide med ingeniørenes organisasjon **Tekna** som har aktiviteter innen historie og bevaring, drøfting av mulige samarbeidsformer.
- Kontakt med NAF om å få Europa Nostras kulturvernpriser omtalt på aktuelle steder i **NAFs veibok**.
- **EØS-midler**. Mulig og nødvendig engasjement i forbindelse med prosjekter i Øst-Europa. Eirik Saxvik deltar aktivt.
- Samarbeide med ICOMOS om pris til avdøde riksantikvar **Stephan Tschudi-Madsen**. Formannen var kontaktperson i en arbeidsgruppe.
- Egen **brosjyre** for Europa Nostra Norge.
- Kandidater til **kulturvernpriser**. Det foreligger flere forslag som vil bli vurdert nærmere. Medlemmer og andre oppfordres til å komme med forslag innen bygningsvern, landskapsvern, restaureringsprosjekter, personlige hederspriser.
- **Bjørvikasaken**. Uttalelse til Oslo Kommune. Ble behandlet på det åpne møtet 12/2.

- **Medlemsverving** – sees i sammenheng med åpne møter.
- Støtte til restaurering av **rådhuset i Narva**, Estland. Formannen holder kontakt direkte og i nordisk sammenheng.
- **Møtedeltakelser** nasjonalt og internasjonalt.
- **Arrangementer** i Norge og i utlandet.
- Nødvendig kontakt til **EUROPA NOSTRAS president og sekretariat**
- Brev til regjeringen med forslag om **nedsatt MVA** på arbeider vedrørende kulturarven i forbindelse med regjeringens "krisepakke". Det heter i svarbrev at regjeringen har merket seg dette.

Styrets sammensetning i 2008:

Formann Thomas Willoch (valgt for to år)

Viseformann Hans Butenschøn (på valg 2009), Sekretær Eirik Saxvik (valgt for to år)

Styremedlemmer: Erik Schultz (på valg 2009), Seppo Heinonen (på valg 2009)

Vara: Tore Edvard Bergaust (valgt for to år), Elizabeth Bjørn-Hansen (på valg 2009)

Verken styret eller revisor har mottatt godtgjørelse for sitt arbeid eller refusjon av løpende utgifter.

Regnskapet for 2008

viser en beskeden økonomisk virksomhet. Styret har drøftet hvordan Europa Nostra, Norge kan få en bedret økonomi slik at man får en større handlefrihet.

Oslo, den 30. januar 2009

Styret